



شورش در فرگوسن از تبعیض نژادی تا تبعیض طبقاتی

«او تا چند سال پیش فقط می‌توانست برای ما قهوه بیاورد!». آنهایی که فیلم خدمتکاران (برنده چند جایزه بین‌المللی) را دیده‌اند شاید فکر کنند این جمله بخشی از دیالوگ‌هایی است که در این فیلم میان سفید پوست‌ها درباره سیاه‌ها یا به قول نژادپرست‌ها «کاکاسیاه‌ها» رد و بدل شده است.

«او تا چند سال پیش فقط می‌توانست برای ما قهوه بیاورد!». آنهایی که فیلم خدمتکاران (برنده چند جایزه بین‌المللی) را دیده‌اند شاید فکر کنند این جمله بخشی از دیالوگ‌هایی است که در این فیلم میان سفید پوست‌ها درباره سیاه‌ها یا به قول نژادپرست‌ها «کاکاسیاه‌ها» رد و بدل شده است.

واقعیت اما این است که این جمله را در سال ۲۰۰۸ و در اوج رقابت‌های انتخاباتی ریاست‌جمهوری آمریکا، بیل کلینتون به سناتور تد کندي، درباره نامزدي يك سياهپوست به نام باراك حسين اوباما براي رياست‌جمهوري گفته بود. برخلاف فیلم خدمتکاران که در آن نشان داده می‌شد که ثروتمندان آمریکا در دهه ۱۹۶۰ برای خدمتکاران سیاه خود سرویس بهداشتی جداگانه می‌ساختند این جمله مربوط به همین ۶ سال قبل است و اتفاقاً از سوي کسي که زماني خودش رئیس‌جمهور آمریکا بوده که باید میان شهروندان این کشور از هر رنگ و نژادي فرق نگذارد گفته شده است.

حالا از سال ۲۰۰۸ آمریکایی‌ها برای نخستین بار در تاریخ‌شان رئیس‌جمهوري سياهپوست دارند و بسياري از مقام‌هاي این کشور هم طی سال‌هاي گذشته از میان رنگین‌پوست‌ها بوده‌اند اما با شورش در فرگوسن بار دیگر نظرها به تبعیض نژادي در این کشور جلب شده است. سیاهپوست‌هاي آمریکا که سال‌هاست در رؤیاي حقوق برابر با سفیدها بوده‌اند با پیروزي اوباما در انتخابات ریاست‌جمهوري امیدوار بودند که وضعیت مسئله‌اي به نام نژادپرستي در این کشور بهتر شود اما مرگ مایکل براون ۱۸ ساله بار دیگر به آنها نشان داد که هنوز راه درازي براي خشک‌شدن ریشه این تراژدي باقي‌مانده است.

آخرین گزارش کالبدشکافي از جسد مایکل براون که مرگ او توسط يك افسر پلیس سفیدپوست اعتراض‌ها و ناآرامي‌ها در حومه سنت‌لوئیس را رقم زد نشان می‌دهد او از فاصله نزدیک هدف اصابت حداقل ۶ گلوله قرار گرفته است. زمانی که اوباما برای رسیدن به ریاست‌جمهوري به‌عنوان يك سياهپوست فعالیت می‌کرد جرماً راي‌ت کشیش سابق اوباما گفته بود: سیاهان آمریکا باید به‌خاطر ادامه بدرفتاري دولت با خود بگویند خداوند آمریکا را به‌خاطر برخورد غیرانسانی با شهروندانش لعنت کند. این شاید همان حرفی باشد که حالا سیاهپوست‌هاي خشمگین فرگوسن در میان شلیک گاز اشک‌آور و گلوله‌هاي پلیس‌هاي سفید زیر لب زمزمه می‌کنند.

آتش زیر خاکستر

درخواست چندین باره اوباما برای بازگشت آرامش، اعلام مقررات منع آمد و شد، شلیک گاز اشک‌آور، بازداشت ده‌ها نفر و حتی استقرار نیروهاي گارد ملي هنوز نتوانسته است سیاهپوست‌هاي را که پس از مرگ مایکل براون به برخورد نژادپرستانه با خودشان معترض هستند آرام کند. مرگ جواني ۱۸ ساله فقط جرقه‌اي بود تا آتش زیر خاکستر را در آمریکا بار دیگر روشن کند تا شهری با جمعیت تنها حدود ۲۱ هزار نفر حالا به يك بحران تمام‌عیار برای این کشور تبدیل شود. بیشتر از ۶۵ درصد جمعیت شهر فرگوسن در حومه بخش سنت‌لوئیس ایالت میسوری را سیاهپوست‌ها تشکیل می‌دهند اما در میان مقام‌هاي ارشد دولتي و امنیتی این منطقه حتی يك سياهپوست را نمی‌توانید پیدا کنید.

از شورش لس‌آنجلس تا میسوری

سال ۱۹۹۲ تبرئه ۴ مأمور پلیس لس‌آنجلس که يك جوان سياهپوست را تا حد مرگ کتک زده بودند باعث شوري در این شهر شد که برای همیشه در تاریخ این کشور باقي خواهد ماند. مأموران پلیس لس‌آنجلس در آن سال وقتی کینگ را به‌خاطر سرعت غیرمجاز متوقف کردند تا می‌توانستند او را کتک زدند. فیلمی که توسط یکی از همسایه‌ها از این حادثه گرفته شده بود خیلی سریع بین مردم پخش شد و خشم سیاهپوستان را به‌دنبال داشت. ۴ مأمور پلیس با جنجالي‌شدن ماجرا بازداشت شدند اما در دادگاهی که هیچ‌کدام از اعضای هیأت منصفه‌اش سیاهپوست نبودند همه آنها بی‌گناه شناخته شدند؛ حکمی که گسترده‌ترین ناآرامي لس‌آنجلس را در تاریخ آمریکا کلید زد. حالا ۲۲ سال از آغاز این شورش که کشته شدن ۵۴ نفر، زخمی شدن ۲ هزار و ۵۰۰ نفر و بازداشت ۱۲ هزار نفر را به‌دنبال داشت گذشته است اما نظرسنجي‌ها نشان می‌دهد که آمریکا هنوز به‌شدت با مسئله‌اي به نام نژادپرستي دست و پنجه نرم می‌کند.

این شورش ۶ روزه که یک میلیارد دلار خسارت به جا گذاشت باعث شد تا برای نخستین بار گارد ملی کالیفرنیا و تفنگداران دریایی برای کنترل در خیابان‌های لس‌آنجلس مستقر شوند؛ ناآرامی‌هایی که به نام «شورش رادنی کینگ» مشهور شد اما نخستین اقدام خشمگین سیاهپوستان این شهر نبود. سال ۱۹۶۵ هم کتک زدن یک جوان سیاهپوست ۲۱ ساله از سوی نیروهای پلیس باعث شد تا منطقه حومه لس‌آنجلس به مدت ۵ روز شاهد ناآرامی‌هایی باشد که کشته شدن ۳۴ نفر، زخمی شدن هزار و ۳۲ نفر را به دنبال داشت. این شورش مشهور به شورش واتس سرانجام تنها با برقراری منع رفت‌وآمد شبانه به پایان رسید.

بودن یا نبودن؛ مسئله طبقه است!

نظرسنجی جدید مؤسسه گالوپ نشان می‌دهد که تنها یک سوم آمریکایی‌ها اعتقاد دارند که در دوره اوباما وضعیت نژاد پرستی در این کشور بهتر شده است. ۷۳ درصد سیاهپوستان شرکت‌کننده در این نظرسنجی گفته‌اند که دستگاه قضایی آمریکا اگر به‌عنوان نمونه در سال ۲۰۱۲ تریوان مارتین سفیدپوست بود قاتل او را مجازات می‌کرد؛

مسئله‌ای که گسست گسترده در این کشور را نشان می‌دهد. کریم عبدالجبار، بازیکن سیاهپوست مشهور بسکتبال آمریکا که حالا از میادین ورزشی خداحافظی کرده است به تازگی در هفته‌نامه تایم این مسئله را در آمریکا حتی فراتر از رنگ پوست می‌داند. به گفته او حالا مشکل اصلی آمریکا مسئله طبقاتی است و آنچه اکنون این کشور با آن مواجه است یک جنگ طبقاتی میان فقرا و ثروتمندان است. نگاهی به جنبش وال استریت هم این مسئله را تأکید می‌کند.

معترضان این جنبش خود را ۹۹ درصد فقیر آمریکا می‌دانستند که زیر سایه یک درصد ثروتمند این کشور در مقام‌ها و مناصب ارشد قرار گرفته‌اند. به گفته کریم عبدالجبار در مقاله‌ای که طی ۲ روز گذشته جنجال زیادی به پا کرد حالا سیاهپوست‌های آمریکا هر روز از روز گذشته فقیرتر می‌شوند و این طبقه فقیر است که در برخوردها مورد تبعیض قرار می‌گیرد.